ايىندى 70 جىل كۇرەسكە تولى جاڭا ئداۋىر

جاڭا جۇڭگونىڭ داڭقتى جىلدارى

حالىقارا ساحناسىنا شىعۇ

جاڭا جۇڭگو قۇرىلعاندىعىنىڭ باستاپقى مەزگىلىندە، ماۋ زىدۇڭ "ئۇيدى تازالاپ بولىپ قوناق شاقىرۋ" سىندى دىپلوماتيا باعىتىن العا قويىپ، قورلىقتى دىپلوماتيادان ارىلۋ بەكىمى مەن دىپلوماتيا قىزمەتىن ورىستەتۋدەگى نەگىزگى جالپى جوبانى ئىلدىردى. چاۋشيان سوعىسى توقتاعاننان كەيىن، حالىقارالىق جاعداي ئسال ساباسىنا ئتۇسپە، جاڭا جۇڭگونىڭ حالىقاراداعى بەدەلى بىرتىندەپ جوعارىلادى. جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ ۋاكىلدەر ۇيىرمەسى ىلگەرىندى ـ كەيىندى جەنەۋا ماجلىسىنە جانە باندۇڭ ماجلىسىنە قاتىناستى، بۇل جاڭا جۇڭگونىڭ حالىقارا ساحناسىنا شعۇىنىڭ ئساتتى امالياتى.

1954 ـ جىلى 4 ـ ايدان 7 ـ ايعا دەيىن، جوۋ ىنلاي ۇيىرمە باستاپ جەنەۋا ماجلىسىنە قاتىناستى. بۇل جاڭا جۇڭگونىڭ تۇڭعىش رەت 5 ئرى ەلدىڭ ئبرى بولۇدايى مارتەبە جانە ساۋلاتپەن حالىقارالىق ماجلىسكە قاتىناسۇى. جوۋ ىنلاي قاربالاس تا داملىسز دىپلوماتيا جۇرگىزدى، كوپ جاقتىڭ قۇلشىنىسىمەن ئماجلىس «جەنەۋا ئماجلىسىنىڭ ەڭ سوڭعى جارناماسى»نا كەلىسىپ، يندوچينانىڭ بەيبىتشىلىگى نەگىزىندە قالپىنا كەلدى. ماجلىستەن سىرت، جوۋ ىنلاي بارلىق ورايدان پايدالانىپ ئار ەلدىڭ ۋاكىلدەر ۇيىرمەلەرىمەن جانە ئار جاقتاعى قايراتكەرلەرمەن كەزدەستى، ول شىنايى، بۇكپەسز، پاراساتتى جانە جايدارى بولۇدايى جەكە باسىنىڭ باۋرامدىلىعىمەن ادامدارعا، اسىرەسە، جاڭا جۇڭگومەن بارىس ـ كەلىس جاسىپ كورمەگەن، بۇرىن كوڭىلىندە ئشۇباسى بار ادامدارعا تەرەڭ اسەر قالدىردى.

ئماجلىستىڭ ئۇزىلىس كەزىندە، جوۋ ىنلاي ئۇندىستان مەن بيرماعا ساپارلاي بارىپ، ەكى ەلدىڭ زۇڭلىلەرىمەن جەكە ـ جەكە بىرلەسكەن مالىمدەمە جاريالاپ، بەيىت قاتار تۇرۇدىڭ 5 پرينسيپى جوننىدە باستاما كوتەردى. ونىڭ نەگىزگى مازمۇنى مىناداي: ئبر ـ ئبرىنىڭ يەلىك ۇقىعى مەن تەررىتوريا تۇتاستىعىنا قۇرمەت ەتۇ، ئبر ـ بىرىنە سۇعاناقتىق جاساماۋ، ئبر ـ ئبرىنىڭ ىشكى ىسىنە كىلىكپەۋ، تەڭدىك، ئوزارا تىيمدىلىك جەتكىزۇ، بەيىت قاتار تۇرۇ. بۇل بىرتىندەپ حالقارالىق قارىم ـ قاتىناستى ئبر جاقتى ەتۇدەگى جالپىلىق ولشەمگە اينالدى.

1955 ـ جىلى 4 ـ ايدا، جوۋ ىنلاي تاعى دا ۇيىرمە باستاپ يندونەزياىنىڭ باندۇڭىندا اشىلعان ازيا ـ افريكا ماجلىسىنە قاتىناستى. ماجلىسكە قاتىناساتىن كەيىىر ەلدەر جاڭا جۇڭگونى تۇسىنبەيتىندىكتەن، سوزىندە كومەۋنيزمدى سىنعا الدى جانە وعان شابۇىلدادى. بۇعان قاراتا جوۋ ىنلاي ئسوزىنىڭ باسىندا ـ اق بىلاي دەپ ايقىن اتاپ كورسەتتى: "جۇڭگونىڭ ۋاكىلدەر ۇيىرمەسى سالعالاسۇ ئۇشىن ەمەس، ىنتىماقتا تالپىنۇ ئۇشىن كەلدى"، "جۇڭگو ۋاكىلدەر ۇيىرمەسى وقشاۋلانۇ ئۇشىن ەمەس، ورتاقتىقتا ۇمتىلۇ ئۇشىن كەلدى". ئماجلىستىڭ شىەلەنىستى بەينەسى جوۋ ىنلايدىڭ سوزىمەن وزگەردى. ئماجلىس اقىرىندا «ازيا ـ افريكا ئماجلىسىنىڭ ەڭ سوڭعى مازمۇنداماسى»نا كەلىسىپ، دۇنيە ئجۇزىنىڭ بەيىتشىلىگى مەن سەلبەستىگىن جەبەۋ جوننىدەگى 10 پرينسيپتى العا قويدى، بۇل، ئس جۇزىندە، بەيىت قاتار تۇرۇدىڭ 5 پرينسيپىنىڭ ونان ارى ايگەلەنۇى جانە كەڭەيتىلۇى بولاتىن.

باندۇڭ ماجلىسىندە بەينەلەنگەن ىنتىماق، دوستىق، سەلبەستىك سىندى "باندۇڭ رۇحى" ازيا مەن افريكاداعى ئار ەل حالقتارىنىڭ بەيبىت قاتار تۇرۇ، وتارشىلدىققا قارسى تۇرۇ تاريحي پاراعىن اشتى ئارى جاڭا جۇڭگونى ئتپتى دە كوپ حالقارالىق دوستا يە ەتتى.

(شىنحۇا اگەنتسىگىنىڭ 9 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)

اۇتونومىالى رايوندىق ساياسي كەڭەس 12 ـ كەزەكتى كومىتەتى تۇراقتى كومىتەتىنىڭ 7 ـ رەتكى ئماجلىسى اشىلدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

دالمە ـ ئدال كەدەيلىكتەن ارىلتۇىنا دەم بەرۇ" توڭىرەگىندە ارناۋلى تاقىرىپتا ۇكىمەت ئىسىن كەڭەستى. اۇتونومىالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ئتوراعاسى نۇرلان ئابىلماجىن ماجلىسكە قاتىناستى.

ماجلىستە لاي جيىڭگاڭ قاتارلى 12 جولداس جينالىستا جارىس سوزگە شقتى. تۇراقتى مۇشە لاي جيىڭگاڭ اۇتونومىالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ئتونومىكا كومىتەتى اتىنان شارۋاشىلىق ورتاسىن ساپالىلاندىرىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ داماۋ جوباسىن ويداعداي يگەرىپ، اۇىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرىن وڭدەۋدىڭ جاڭا كاسىپ كۇيىن جەتىلدىرىپ جانە قولداپ، حالىق باسقارۋىندىعى كاسىپورىنداردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدا رول اتقارۇىن بەلسەنە جەبەۋدى العا قويدى؛ تۇراقتى مۇشە شىە شۇان يدەيالىق تانىمدى ئوسىرىپ، قىزمەت ئتۇينىن ايقىندىپ، جەرگىلىكتى كاسىپورىنداردى جانە اۇىل ـ قىستاقتاعى شەبەرلەردى بەلسەنە سۇيەمەلدەپ، بۇكىل قوعام "ىمىڭ كاسىپورىنىڭ مىڭ قىستاققا كومەكتەسۇى" قىزمەتىنە بىرگە كوڭىل ئبولۇدىنىڭ، ونى قولداۋىنىڭ، وعان ات سالىسۇىنىڭ تاماشا راىن قالىپتاسترۇدى ۇسىندى؛ تۇراقتى مۇشە بۇحالچام يمنالي ئتيمدى ساياساتتى كەمەلدەندىرىپ، قامتاماسىز داندىرۇ شاراسىن بەلگىلەپ، ساۋداگەر شاقىرۇ، قارجى ەنگىزۇ سەرپىنىن كۇشەيتىپ، ەلەكترونداندىق ونىمدەردى قۇراستىرۇ كاسىبىنىڭ داماۋىن جەبەپ، كەدەيلىكتەن دالمە ـ ئدال ارىلتۇعا دەم بەرۇدى ۇسىندى؛ تۇراقتى مۇشە بۇاجار ابىلا ەرىك ـ جىگەر جاعىنان سۇيەمەلدەۋدى، اقل ـ پاراسات جاعىنان سۇيەمەلدەۋدى كۇشەيتىپ، ورىنقتى جۇمىستاندىرۇدى، بايماندى جۇمىستاندىرۇدى، ۇزاق ۋاقىت جۇمىستاندىرۇدى باعدار ەتىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ اۇىل ـ قىستاقتارىنداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا كاسىپ سالاسىنا ويستىرۇ سەرپىنىن كۇشەيتۇدى ۇسىندى؛ مۇشە جۇ گاڭ جاڭاشا اۇىل شارۋاشىلىعى تيجارات تۇلعالارىن بەلسەنە جەتىلدىرىپ، باستاماشى كاسىپورىنداردى سۇيەمەلدەپ، باقشا رايونىن قۇرۇ سەرپىنىن كۇشەيتىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ اۇىل شارۋاشىلىعى قوسىمشا ونىمدەرىن وڭدەۋ كاسىبىنىڭ داماۋىن جەبەۋدى العا قويدى؛ مۇشە ابىلىكىم قۇسايىن اكىمشىلىك پەن ساۋدانىڭ جاڭاشا "جاقىن بازار، ئورمال"، "كىرشكىسز" قاتىناسىن قۇرىپ، "تومەنگە بەرۇ، باسقارۇ، قىزمەت ەتۇ" رەفورماسىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، مەملەكەتتىڭ فينانستىق حالىق باسقارۋىندىعى كاسىپورىنداردىڭ داماۋىن قولداۋدى جوننىدەگى ئتۇرلى ساياسات ـ شارالارىن ويداعدامى تياناقتاندىرىپ، حالىق باسقارۋىندىعى كاسىپورىنداردىڭ داماۋىنا دەم بەرۇدى ۇسىندى؛ تۇراقتى مۇشە جين شان زاڭمەن قامتاماسىزداندىرۇ مەحانيزمىن اقاۋسىزداندىرىپ، ئادىلياني ادىلدىكپەن جۇرگىزۇدى، ورىكەنيەتتى تۇردە زاڭ اتقارۇدى كۇشەيتىپ، الەۋمەتتىك زاڭدىق قىزمەت وتەۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ جانە وعان جاڭالىق ەنگىزىپ، حالىق باسقارۋىندىعى كاسىپورىنداردىڭ داماۋىنا تاماشا زاڭمەن جونگە سالۇ ورتاسىن ازىرلەۋدى ۇسىندى؛ تۇراقتى مۇشە جياڭ پيڭان جۇڭگو گومينداڭ توڭكەرىسىتىك كومىتەتى شىنجياڭ رايوندىق كومىتەتى اتىنان ساۋدا ـ گەر شاقىرۇ، قارجى ەنگىزۇ ساياساتىمەن قولداۋدى كۇشەيتىپ، شارۋاشىلىق ورتاسىن ساپالىلاندىرىپ، شىنجياڭعا باعىتتامالى كومەكتەسۇ تۇعىرىنىڭ باسىمدىعىن ساۋلەلەندىرىپ، حالىق باسقارۋىندىعى شارۋاشىلىقتى دامىتۇدى، زورايتۇدى ورتاعا قويدى؛ تۇراقتى مۇشە پۇ شۇەمەي حالىق باسقارۋىندىعى كاسىپورىنداردى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋعا قاتناسۇ جىگەرى مەن ويداعدامى، جەتكىلىكتى، جاندى تۇردە پايدالانىپ، باسقا كاسىپ سالاسىنا ويستىرىپ جۇمىستاندىرۇ ارناسىن كەڭەيتىپ، جۇمىستانۇدى باسقارۋدى، قىزمەت وتەۋدى كۇشەيتىپ، ارتىق ەڭبەككۇشتەردىڭ باسقا كاسىپ سالاسىنا ويىسىپ جۇمىستانۇىن جەبەۋدى ۇسىندى.

اۇتونومىالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۇتونومىالى رايوننىڭ ورىنباسار ئتوراعاسى ەركىن تۇنياز ماجلىسكە قاتىناستى، سوزدەردى تەڭدادى.

اۇتونومىالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ئتوراعاسى، قوسىمشا باس حاتشى جاڭ بو كادرلار سىنە قاتىستى دەستەر جانە قاتىستى تۇزىمدەردى كۇشىنەن قالدىرۇ جوننىدە تۇسىنىك جاسادى، ورىنباسار ئتوراعا ياڭ يۇڭ ئماجلىسىتى باسقاردى، ورىنباسار ئتوراعالار كۇڭ شيڭلۇڭ، يلهام سابىر، ابدۇرەقىپ ئتومۇرنياز ماجلىسكە قاتىناستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

جەر ـ جەردىڭ قىسقى سايابىرلىقتى قىسقى قاربالاستىقتا وزگەرتىپ، جەمىس ورمانى شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋعا دەم بەرگەن تاجىريبە ـ ادىستەرىن قورىتىندىلادى ئارى كەلەسى قادامداعى قىزمەتتەر جوننىدە ورنالاستىرۇ جاسادى.

اۇتونومىالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيى، اۇتونومىالى رايوندىق پارتكوم اۇىل ـ قىستاق قىزمەتىنە باسشىلىق ەتۇ گرۇپپاسىنىڭ باسشىعى لي پىڭشين ماجلىسكە قاتىناستى ئارى ئسوز سويلەدى. اۇتونومىالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۇتونومىالى رايوننىڭ ورىنباسار ئتوراعاسى ەركىن تۇنياز ئماجلىستى باسقاردى.

ئماجلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: جەمىس ورمانى شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۇدى ىلگەرىلەتۇ 1 ـ كاسىپتىڭ ورەسىن جوعارىلاتۇ، اۇىل ـ قىستاقتاردىڭ كاسىپتەردى ورىكەندەتۇدى ىلگەرىلەتۇ، اۇىل شارۋاشىلىعىنىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورماسىن جەبەۋ، شىنجياڭنىڭ جەمىس ورمانىنىڭ باسەكەلىك قۇاتىن جوعارىلاتۇ، شارۋالاردىڭ كىرىسىن ارتتىرۇدى جەبەۋ، وڭتۇستىك شىنجياڭ ئۇىعىرىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە جەتۇدىڭ قاجەتتى تالابى، ئمانى كەلەلى دە تەرەڭ. 2018 ـ جىلدان بەرى، جەر ـ جەر اۇىل شارۋاشىلىعىنىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورماسىن نەگىزگى جەلى ەتىپ، اۇىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇ ستراتەگىياسىن انتارۇدى، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ شايقاسىندا جەڭىسكە جەتۇدى توڭىرەكتەي وتىرىپ، جەمىس ورمانى شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۇدى ىلگەرىلەتىپ، جەمىس ونىمدەرىنىڭ ئونىم مولشەرى، ساپاسى، ساتىلۇ باعاسىندا "3 ارتۇ"دى جۇزەگە اسىرۇدى جەبەپ، شارۋالاردىڭ كىرىستى ارتتىرۇىنا پارەمەندى تىرەك بولىپ، جەمىس ورمانى شارۋاشىلىعىن دامىتۇ سەنىمى مەن بەكەن. اۇىل ـ قىستاق جارامدىلارىن، باستاماشىلارىن باۋلۇ جوسپارىن جانە "ئبىر وتباسىندا ئبىر بىلەتىن ادام بولۇ" باۋلۇ ىنجەنەرياسىن انتارىپ، جەمىس ورمانى تەحنيكاسىن جالپىلاستىرۇ، باۋلۇدى كۇشەيتىپ، جەمىس ورمانى ماماندىق تەحنيكالىق قىزمەت وتەۋ قوسىنى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، اۇتونومىالى رايون تۇرۇعا جىبەرگەن جەمىس ورمانى علىم ـ تەحنيكاسىنان قىزمەت وتەۋ ۇيىرمەسىنىڭ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، علىم ـ تەحنيكالىق زەرتتەپ اشۇ مەن جەتىستىكتەردى كادەگە جاراتۇدى تەزدەتىپ، جەمىس ورمانى علىم ـ تەحنيكاسىنىڭ تىرەك بولىپ قىزمەت وتەۋ قابىلەتىن جوعارىلاتۇ كەرەك. جەمىس ونىمدەرىن وڭدەۋ، كادەگە جاراتۇ قابىلەتى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، ئار ئتۇرلى جاڭا تيپتەگى تيجارات تۇلعالارىنىڭ جەمىس ونىمدەرىن وڭدەپ تيجارات ەتۇىنە قولداۋ كورسەتىپ، كوپ نەگىزدى، جاڭا تيپتى كاسىپ كۇيىن جەتىلدىرىپ، جەمىس ورمانى كاسىپ تىزبەگىن كەڭەيتىپ، ۇستەمە قۇندى ارتتىرۇ كەرەك. جەمىس ونىمدەرى بازارىندا باعانى ورنىقتىرۇ قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، ماركا جەتىلدىرۇ جانە بازار اشۇ تەبىنىن ارتتىرىپ، كەمەلدى جەمىس ورمانى بازاردىڭ ساتۇ جۇيەسىن ورناتىپ، ورماندىق جەمىس ونىمدەرى بازارىن اشۇ قىزمەتىن اناعۇرلىم كەڭ سالادا جانە اناعۇرلىم تەرەڭ ساتىدا بار كۇشپەن ىلگەرىلەتۇ كەرەك.

ئماجلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: جەمىس ورمانى شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۇ ىنجەنەرياسىنىڭ ۇدايىلانعان قىزمەت مەحانيزمىن ورناتىپ، قارجى ۇسىنىلىمى جانە فينانستىق قولداۋ تەبىنىن كۇشەيتىپ، جاڭا تيپتى تيجارات تۇلعالارىن جەتىلدىرىپ، قۇزاۋ مەن باعالاۋدى كۇشەيتىپ، جەمىس ورمانى شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۇ ىنجەنەرياسىنىڭ جاڭا ىنتىلىستىق ىلگەرىلەتۇىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۇ كەرەك.

شىن نيەت پەن ارەكەت ارقىلى كەڭەسكە شارت ـ جاعداي ازىرلەيىك

□ جۇڭ شىڭ

امەريكا اق ساراي مەملەكەتتىك ساۋدا كوميتەتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى پەتەر ناۋارو 9 ـ ايدىڭ 8 ـ كۇنى اقپارات قۇرالىندا تاعى كونە سارىننا باستى، ونىمەن قويماي ئوزىن ـ ئوزى امەريكا جاقتىڭ بىلكتى ئۇنىنىڭ قاينار كوزىمەن دەپ ماقتادى. ول ئوزى تاپقىرلاعان "جەتى ئتۇرلى قىلمىس" ايتىلىمىمەن جۇڭگونى جازعىرۇىن جالعاستىرىپ، جۇڭگو كەدەندەك باجىنى ۇستەمەلەپ الۋدىڭ "بارلىق جۇگىن" ۇستىنە الادى دەگەن ساندىراعىن ۇزدىكسىز تۇردە ويدان قۇرادى. وسى ساندىراقتار جۇڭگو مەن امەريكا ەكى جاقتىڭ ناقتى ارەكەت ارقىلى كەڭەسكە تاماشا شارت ـ جاعداي ازىرلەۋىنىڭ ۇلكەن بەتالىسىنا قايشى، ەشقانداي تىلگە الارلىق ورەلىلگى جوق.

ەستىگەن ادامعا ناۋارو "شىن پەيىلمەن" حالىقارالىق بازارعا تاعى دا سۇىق سۇ سەپىپەكشى. الدىڭعى كەزدە امەريكانىڭ جارنا بازارىندا كەيىىر اڭستار ماسەلەنى بەلگىلى دەڭگەيدە ئتۇسىندىرىپ بەردى: جۇڭگو مەن امەريكا ەكى جاق بايلانىسىن كۇشەيتىپ، ئبىر ـ بىرىنە نزگى نيەت تانىتقاندا، امەريكانىڭ ئۇش ۇلكەن جارنا كورسەتكىشى بىردەي كوتەرىلدى؛ ەكونومىكا ـ ساۋدا قاجالسى ورشىگەندە نەمەسە امەريكا جاقتا كەيىىرەۋلەر ورىنسىز سوزدەرمەن شابۇىلعا وتكەندە، ئۇش ۇلكەن جارنا كورسەتكىشى زور دارەجەدە قۇلدىرادى. 8 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى، ياعني ناۋارو العاش رەت "جەتى ئتۇرلى قىلمىس" ايتىلمىن العا قويعاننان كەيىنگى تۇڭعىش ساۋدا كۇنى ولشەم پۇر 500 كورسەتكىشى مەن ناساڭ جالپىلىق كورسەتكىشى ئبىر ۋاقىتتا 8 ـ ايداعى ئبىر كۇندەگى ەڭ تومەنگى قۇلدىراۋ مولشەرىن جارىققا شىعاردى. ارينە، بازار جۇڭگو مەن امەريكا ەكى جاقتىڭ كەلىسسوز ۇستەلىنە قايتا ورالىپ، جۇڭگو مەن امەريكا ەكى ەل ەكونومىكاسىنا، ئتپتى، دۇنيە ئجۇزى ەكونومىكاسىنا بەلسەندى فاكتورلار قوسۇىن اڭسايدى. نە ئۇشىن امەريكانىڭ اقپارات قۇرالدارى قايتا ـ قايتا "ناۋارونىڭ قۇلدىراۋىن" باسماقالانىڭ تاقىرىبى ەتەدى؟ مۇنىڭ جاۋابى انىق، ويتكەنى ناۋارونىڭ ساندىراعى ەكونومىكا ـ ساۋدا ماسەلەسىن شەشۇگە اۋرەشىلىكتەر تۇدىرىپ، جۇڭگو مەن امەريكانىڭ ەكونومىكا ـ ساۋدا سەلبەستىگىن بۇلدىرەتىن كۇشكە ۋاكىلدىك ەتىپ، ەكونومىكا ـ ساۋدا قاجالسى اكەلگەن ەكونومىكانىڭ قۇلدىراۋى سىياتتى ىقپالدى اسقىندىردى.

جۇڭگو جاق جۇڭگو مەن امەريكانىڭ ەكونومىكا ـ ساۋدا كەڭەسىن ەڭ ۇلكەن شىن نيەتپەن جۇرگىزىپ كەلەدى، جۇڭگو جاقتىڭ مەملەكەتتىك وزەكتى مۇددەسى مەن حالقتىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسىن قورعاۋ تۇرعىسى استە اۇىتقىمايدى. جۇڭگو مەن امەريكا ەكى جاق ئبىر باعىنتا العا بىلگەرىلەپ، تەڭدىك جانە ئوزارا قۇرمەت ەتۇ نەگىزىندە ئوزارا سەنىمنىڭ وڭ ەنەرگياسىن ۇزدىكسىز توپتاعاندا ئوزارا پايدالى سەلبەستىكتە تەڭ يگىلىككە كەنەلۇنە مۇمكىندىك جاسايى الادى.

امەريكا جاقتاعى كەيىىرەۋلەر ەكونومىكا زاڭدىلىعىنا قۇرمەت ەتپ، ەكونومىكا جايى ساۋاتتارىن تولىقتاۋى، امەريكا قوعامىنىڭ ئار سالاسىنىڭ جۇرەك ئۇنىنە قۇلاق اسۇى كەرەك. امەريكانىڭ بۇرىنعى ساۋدا مينيسترى گۇتيەرەزدىڭ تاياۋداعى امەريكا مەن جۇڭگو ەكى جاق ەكونومىكا ـ ساۋدا كەلىسىمىن جاساسۇى قاجەت، سونىمەن قاتار "ئبىر جاڭا سەلبەستىك ئادىسىن تاۋىپ، ەكى جاقتىڭ ەكونومىكا ـ ساۋدا قارىم ـ قاتىناسىنىڭ تۇراقتىلىعىن قالپىنا كەلتىرۇى كەرەك" دەگەن ئسوزى اسا ۋاڭكىلدىك سىياتى الادى.

جۇڭگو مەن امەريكا ەكى جاق 10 ـ ايدىڭ باسىندا ۋاشينگتوندا 13 ـ رەتكى جۇڭگو ـ امەريكا ەكونومىكا ـ ساۋدا جوعارى دارەجەللەر كەڭەسىن وتكىزۇگە كەلىستى. ەكونومىكا ـ ساۋدا قارىم ـ قاتىناسىنىڭ تۇراقتىلعىن جاراتۇ ورايىن دۇرىس تاسىلمەن يگەرۇ ەكى جاق ۇشىن دە ماڭىزدى. جۇڭگو مەن امەريكانىڭ مەملەكەت باسشىلارىنىڭ ورتاق تانىمى كورسەتكەن بەتالىس پەن جولدى بويلاي بىرگە قۇلشىنىپ، كەڭەسكە تاماشا شارت ـ جاعداي ازىرلەۋ ـــ بولۇعا ئتيستى ورەلى پوزيتسيا. امەريكا جاقتاعى كەيىىرەۋلەردىڭ جاۋاپكەرسىز سوزدەردى دوعارىپ، جۇڭگو مەن امەريكا ەكى جاقتىڭ ورتاق تانىمنا جانە دۇنيە جۇزىندەگى ئار ەل حالقتارىنىڭ مەجەسىنە ۇيلەسەتىن شىن نيەت جانە ارەكەت ارقىلى كەڭەسكە شارت ـ جاعداي ازىرلەۋىن ئۇمت ەتەمىز.

(ماقالا 2019 ـ جىلى 9 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنگى «حالىق گازەتى»نده باسىلعان)

زىلتىڭ گۇلدەنۇى جولىندا . ەرجۇرەك قۇربانداڭ شەجىرەسى

قىلمىستىق دەستەر ساقتىسى حاۋ جينمۇ: قول بومبى جاسىرعان قىلمىس كۇماندىسىنا ەر جۇرەكتىلىكپەن ۇمتىلدى

شىنحۇا اگەنتسىگىنىڭ 8 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى جىڭجوۋدان بەرگەن حابارى (ئتىلشى حان چاۋياڭ). "دۇڭ سۇنرۇيدىڭ قامالدى تالقاندامان ەرلىگىن كوردىڭ... بۇگىنگى كۇندە، قاھارمان ئوز جانىمىزدا، ول ـــ حاۋ جينمۇ..." 41 جىلدىڭ الدىندا، بۇرىنعى لوياڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى چۇڭچيڭ جولى ساقشى بولىمشەسىنىڭ حالىق ساقشىسى جوۋ جيڭمەي نەبارى ئبىر رەت عانا جۇزدەسكەن قاھارمان حاۋ جينمۇ ۇشىن كوزىنە جاس الىپ وتىرىپ، "بۇرىن قاھارماندار مەنەن تىم شالعايدا دەپ ويلايتىنمىن، ئاسلى قاھارماندار جانمىزدا ەكەن" دەپ ماداق جىرىن جازدى.

حاۋ جينمۇ، 1953 ـ جىلى 7 ـ ايدا دۇنيەگە كەلگەن، حنان ولكەسى لوياڭ قالاسى مىڭجين اۇدانى حۇيمىڭ قالاشعنان. 1971 ـ جىلى حاۋ جينمۇ لوياڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسىنە قىزمەتكە ورنالاسادى، كوزى تەرىسىندە لوياڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى قىلمىستىق دەستەر ساقشى ۇلكەن اترەتىنىڭ بارلاۋشىسى بولعان.

1977 ـ جىلى 11 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى تۇندە لوياڭ وقبۇار زاۋودىنىڭ قارۋلى كۇش بولىمىندە اۇىر ۇرلىق دەلوسى تۇىلىپ، 56 تۇرپاتتى 2 اۇتومات، 11 قول بومبى، 929 وق ۇرلانادى. ەگەر دەلو دەر كەزىندە اشىلماسا، ۇلكەن حاۋىپسىزدىگىنە اۇىر قاتەر تونەتىن ەدى.

لوياڭ قالالىق پارتكومنىڭ جانە جوعارى دارەجەلى باسشىلارىنىڭ نۇسقاۋى بويىنشا، لوياڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى بار كۇشىن جۇمساپ، دەلونى تەز ارادا اشۇعا بەكيدى. ناق مايداندى بارلاپ تەكسەرۇ ارقىلى ساقشى جاق قىلمىس كۇماندىسى تىعىپ قويعان وق ـ ئدارىنىڭ ئبىر ئبولىمىن تاۋىپ شىعادى ئارى وسى جەردە كۇزەتىپ وتىرۇعا بەكيدى.

حاۋ جينمۇ دەلونى اشۇ قىزمەتىنە بەلسەنە ات سالىسادى، ول قارىنىڭ اشقانىنا، ارىپ ـ شارشاعانىنا قاراماي، ون نەشە ساعات تىنباي قىزمەت ىستەپ، 29 ـ كۇنى ئتۇن ورتاسىنا دەيىن كۇرەس ورىندا تاپجىلماي وتىرادى. وسى كەزدە جوعارى جاقتان شۇعىل جاعداي مالىمەتى كەلىپ، قىلمىستى ەلەمەنتىنىڭ اۇتوماتتى، قول بومبىنى الىپ، كوز جازدىرىپ كەتكەندىگى جەتكىزىلدەدى. حاۋ جينمۇ دەرەۋ ساقشى كيىمىن شەشپ، بۇقاراشا كيىنىپ، 2 جولداسىمەن بىرگە بەلگىلەنگەن ورىنعا جەتپ بارادى، قىلمىستى ەلەمەنتىنىڭ الدىن توسپاق بولادى.

30 ـ كۇنى ساعات 0دەن 25 مينۇت وتكەندە، قىلمىستى ەلەمەنت كورۇ ايناسىنا كىرگەننەن كەيىن، حاۋ جينمۇ مەن تاعى ئبىر جولداسى قىلمىستى ەلەمەنتكە قاراي جاقىنداي دەيدى ئارى ونى قورشاۋعا الادى. ونى ۇستاۋعا دايىندالعان كەزدە قىلمىستى ەلەمەنت كەنەت قول بومبىنىڭ بىلتەسىن تارتىپ قالادى. قىسلتاياڭ ساتتە، حاۋ جينمۇ اتىلىپ بارىپ قىلمىستى ەلەمەنتتى قاپسىرا تۇقشاتاپ، ونى جەرگە الىپ سوعادى. ارپالىس بارىسىندا قول بومبى جەرگە ئتۇسىپ جاساپ، حاۋ جينمۇ جولداستىڭ باسى، بەتى، كوكىرەگى، ايماعى نەشە ون جەردەن جارالانادى، شۇعىل قۇتقارۇ ئونىم بەرمەدى، ەرلىكپەن قۇربان بولادى، سول جىلى 24 جاستا عانا ەدى.

1977 ـ جىلى 12 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى حاۋ جينمۇعا توڭكەرىستىك قۇربان اتاعى بەرىلدى. 1998 ـ جىلى 2 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسى لوياڭ قالالىق كوميتەتى حاۋ جينمۇ جولداستى جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسىنىڭ رەسمي مۇشەسى دەپ تانيدى.

قاھارمانىنىڭ ەسىمى ماڭگى وشپەيدى. حاۋ جينمۇ قۇربانىنىڭ اتا مەكەنى مىڭجين اۇدانى حۇيمىڭ قالاشعى لاۋچىڭ قستاعىندا، قستاقتاعى جاسى ەگدە تارتقان ادامدارىنىڭ ئبارى حاۋ جينمۇدىڭ بۇۋاقتىنى ۇستاۋ بارىسىندا ەرلىكپەن قۇربان بولعانىن بىلەدى، ونى جاقسى ۇلگىمەز دەپ ماقتايدى.

حاۋ جينمۇ قۇربان بولعاننان كەيىن، ونىڭ ئىنىسى حاۋ جينيىڭ قوسىنان شەگىنگەننەن كەيىن اعاسىنىڭ ئزىن باسىپ، لوياڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسىنە قىلمىستىق دەستەر ساقشىسى بولادى. "اعام ەكەۋىمىز باسكەتبول وينايتىن قىزىعاتىنبىز، وتە تاتۇ ەدىك. بالا كۇنىمىزدە كورشىمىز جەتىم ـ جەسىر كارىيا ەدى، اعام ئار كۇنى مەنى ەرتىپ كارياعا شۇ اكەلىپ بەرەتىن، قىستاقتاعىلار ونى اۇىزعا العاندا، باس بارماعىن شىعارمايتىنى جوق". 40 نەشە جىلدان بەرى، ئار جىلعى چيڭمەيدە حاۋ جينيىڭ وتباسىنىڭ ەرتىپ لوياڭ قالالىق قوعام قاۋىپسىزدىگى قىزمەتكەرلەرىن حالقتىڭ قوعام حاۋىپسىزدىگى دەستەرىنىڭ ۇلى جوربەعىندا جاپا ـ ماشاقاتتان تايسالماي، ەرلىكپەن العا باسۇعا شابىتتاندىرىپ كەلەدى.

مەكەن ـ جايىمىز: ئۇرىمجى قالاسى ياڭزىجياڭ جولى 1 – ئنومىرلى اۇلا، پوچتا ئنومىرى: 830051، فاكس: 5593305 ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان